

Europski ured Svjetske zdravstvene organizacije

Bolesti protiv kojih se cijepi: Znakovi, simptomi i komplikacije

Sve bolesti navedene u ovom letku, od kojih neke mogu imati ozbiljne komplikacije, te neke druge bolesti, mogu se spriječiti cijepljenjem. Da biste zaštitili svoju obitelj od bolesti, osigurajte da Vam djeca budu cijepljena u skladu s kalendarom cijepljenja u Vašoj zemlji.

Ovdje je izneseno tek nekoliko činjenica koje biste trebali znati o nekim bolestima protiv kojih se cijepi.

Ospice

Ospice su vrlo zarazna bolest uzrokovana virusima, koja se širi kihanjem, kašljanjem, bliskim kontaktom, te izravnim dodirima s zaraznim izlučevinama nosa i grla.

Zaražena osoba može prenijeti ospice na druge osobe od četiri dana prije pojave osipa do četiri dana nakon pojave osipa.

Znakovi i simptomi:

Najraniji znakovi bolesti uključuju

- visoku temperaturu
- curenje iz nosa
- kašalj
- crvene vodenaste oči
- sitne bijele pjege, koje se pojave s unutarnje strane obraza u početnom stadiju bolesti.

Nakon nekoliko dana pojavi se osip koji najčešće počinje na licu u vratu. Osip se postupno širi tijelom dok ne zahvati stopala i šake i traje pet do šest dana, nakon čega počinje blijediti. Najozbiljnije komplikacije bolesti uključuju:

- sljepoću
- encefalitis (upala i oticanje mozga)
- teški proljev s dehidracijom
- upalu uha
- teške infekcije dišnih puteva, poput upale pluća

U najtežim slučajevima komplikacije ospica mogu biti smrtonosne. U epidemijama ospica u Europskoj regiji ima smrtnih slučajeva zbog komplikacija bolesti.

© Fotolia

Rubela

Rubela je virusna bolest koja se širi kontaktom sa zaraženom osobom, kašljanjem i kihanjem. Bolest se najefikasnije prenosi u vrijeme kad bolesnik ima osip, ali može se prenijeti i do sedam dana prije pojave osipa. Osobe koje nemaju simptome bolesti također mogu prenijeti rubelu.

Znakovi i simptomi:

Rubela može započeti s blago povišenom tjelesnom temperaturom u trajanju od dan-dva i povećanim bolnim limfnim čvorovima na stražnjem dijelu vrata i iza ušiju. Nakon toga se pojavi osip koji započinje na licu i širi se prema dole. Međutim, neki ljudi koji se zaraze rubelom, nemaju nikakve simptome. Rubela je kod djece obično blaga bolest, iako se u rijetkim slučajevima mogu javiti ozbiljne poteškoće poput sklonosti krvarenjima i upale mozga. Rubela je najopasnija za nerođenu djecu majki koje obole u trudnoći. Sindrom kongenitalne rubele može se očitovati pobačajem ili prirođenim oštećenjima djeteta poput gluhoće, mentalnog oštećenja i malformacija nekih organa, npr. srca.

Zaušnjaci

Zaušnjaci se prenose na taj način da osoba udahne virus mumpsa kojega zaražena osoba kihanjem ili kašljanjem izbaci u zrak. Također se bolest može prenijeti dodirima sa slinom. Zaušnjaci se mogu prenijeti na osjetljive osobe prije nego što žlijezde oteknu i do pet dana nakon što oteknu.

Znakovi i simptomi:

Najčešći simptomi zaušnjaka su: zimica, gubitak apetita, umor, bolovi u mišićima, glavobolja, nakon čega nateknu žlijezde ispred ušiju ili ispod vilice. Neke zaražene osobe ne razviju simptome bolesti.

Kod većine djece zaušnjaci su blaga bolesti, ali mogu i uzrokovati ozbiljne i trajne poteškoće poput meningitisa (ozbiljna upala ovojnice mozga i leđne moždine) i gluhoće. Zaušnjaci rijetko mogu biti smrtonosni.

Dječja paraliza (poliomijelitis)

Dječja paraliza je uzrokovana virusom koji napada živčani sustav. Virus ulazi u tijelo kroz usta i množi se u crijevima. Najčešće se radi o fekalno-oralnom putu prijenosa. Često se zaraza prenosi hranom ili vodom za piće koja je kontaminirana zbog loše osobne higijene, manjkave sanitacije ili neadekvatnog zbrinjavanja otpadnih voda. Virusi poliomijelitisa se također šire kašljanjem i kihanjem.

Znakovi i simptomi:

Početni simptomi bolesti su:

- zimica
- umor
- glavobolja
- povraćanje
- ukočenost vrata i bolovi u udovima

Dječja paraliza prvenstveno pogađa djecu ali može dovesti do paralize kod mladeži i odraslih koji nisu imuni.

Poliomijelitis može dovesti do totalne paralize u roku od nekoliko sati, s obzirom da bolest može zahvatiti produženu moždinu i/ili mozak. Takva paraliza može biti trajna. Paraliza mišića za disanje može dovesti do smrti. *Ne postoji specifičan lijek za dječju paralizu.*

Rotavirusi

Rotavirusi se nalaze u stolici zaraženih ljudi i šire s osobe na osobu prljavim rukama, pelenama, predmetima poput igračkaka, stolova za prematanje ili kvaka na vratima. Bolest se često širi unutar obitelji, bolnica i dječjih ustanova.

Znakovi i simptomi

Rotavirusi uzrokuju:

- Povišenu tjelesnu temperaturu
- Vodenasti proljev
- Povraćanje
- Bol u truhu

Proljev i povraćanje mogu trajati tri do osam dana, a to može dovesti do ozbiljne dehidracije. Ako se dehidracija ne liječi, može dovesti do smrti. Na bolest su najosjetljivija djeca do pet godina starosti, a posebno djeca od šest mjeseci do dvije godine.

***Djelujte.
Provjerite djetetov i svoj
vlastiti cjepni status već
danas.***

Bolest uzrokovana Haemophilusom influenzae tipa B (Hib)

Hib bolest je uzrokovana bakterijom. Ove se bakterije uobičajeno zadržavaju u nosu i grlu ne uzrokujući nikakve smetnje. Međutim, osoba može oboljeti ako bakterije dođu u pluća ili u krvotok. Hib bolest širi se s osobe na osobu kašljanjem ili kihanjem.

Znakovi i simptomi

Simptomi Hib bolesti ovise o tome koji je dio tijela zahvaćen upalom. Kod svih oblika Hib bolesti prisutno je povišenje tjelesne temperature. Najčešći oblik Hib bolesti je meningitis; simptomi uključuju ukočen vrat, glavobolju, povraćanje i gubitak pažnje. Drugi oblici Hib bolesti mogu uzrokovati smetnje disanja i gutanja, kašalj, grlobolju, bol u prsima i glavobolju.

Hib bolest je vrlo opasna. Infekcija može uzrokovati

- Meningitis (upalu membrana koje oblažu mozak i leđnu moždinu)
- Epiglotitis (opasno oticanje epiglotisa u stražnjem dijelu grla)
- Pneumoniju (upalu pluća)
- Osteomijelitis (upalu kosti i zglobova)
- Celulitis (upalu potkožnog tkiva, obično na licu)

Ova se stanja mogu brzo razviti, a meningitis i epiglotitis mogu biti smrtonosni. Djeca koja prežive Hib meningitis mogu imati za posljedicu oštećenje mozga ili gluhoću. Većina djece koja obole od Hib bolesti trebaju bolničku njegu. Čak i uz liječenje postoji mogućnost smrtnog ishoda.

Pneumokokna bolest

Pneumokoknu bolest uzrokuje bakterija *Streptococcus pneumoniae*.

Bolest se širi kapljičnim putem (udisanjem aerosola) ili direktnim izlaganjem kapljicama iz dišnog sustava inficirane osobe koje su izbačene npr. kihanjem ili kašljanjem.

Znakovi i simptomi

Mogući su razni oblici pneumokokne bolesti, ovisno o tome koji dio tijela je zahvaćen. Pneumonija (upala pluća) je najčešći ozbiljni oblik bolesti. Upala pluća ima ove znakove:

- Zimica i povišena tjelesna temperatura
- Kašalj
- Ubrzano i otežano disanje
- Bol u prsima

Pneumokokni meningitis, koji je upala omotača mozga i leđne moždine, jedan je od teških oblika bolesti.

Simptomi uključuju ukočen vrat, temperaturu, glavobolju i bol pri gledanju u jako svjetlo.

Pneumokokni meningitis može dovesti do trajne invalidnosti i smrti. Pneumokokne je infekcije ponekad teško liječiti zbog toga što su neki pneumokoki otporni na antibiotike.

Radi dodatnih informacijama o bolestima protiv kojih se cijepi, posjetite:

<http://www.who.int/immunization/topics/en/>